

PRZEDROGI (23) *ai*

e oraz o jasne.

sup przeniądroszy (21); -nâ- (20), -na- (1) *SkarŻyw*.

sg *m N* przeniądroszy (1). ◊ *A* przeniądroszy (1). ◊ *L* przeniądroszym (1). ◊ *f N* przeniądroszą (1). ◊ *G* [przedrogi(e)]j, przeniądrosz(e)j (3). ◊ *A* przedrogą, przeniądroszą (6). ◊ *I* [przedrogą], przeniądroszą (5). ◊ *V* przeniądroszą (1). ◊ *n A* przeniądrosz(e) (1). ◊ *I* przeniądroszym (2). ◊ *pl N subst* przedrogi(e) (1).

Sł stp notuje, Cn brak, Linde bez cytatu.

Intens. od „drogi” (23) :

1. *Od znac. ‘kosztowny, cenny, mający wielką wartość materialną’ (1) :* aż iedną wietłza nawałność przypadłzy/ podięłá okręt ná fie/ y rozerwáłá ij [...]: Ízáty á ine przedrogiie przypráwy po morzu popłynęły *HistRzym* 11v.

[Przen:

Wyrażenie: »przenadrosza perła«: wylupiwlzy kościoły/ między inymi łkárby/ onę nieośzácowaná y przeniądrosłzá perłę/ to ielt drzewo krzyżá S. od Heleny [...] nalezione [...] nieprzyiaćiel wziął/ y do Perfyey zániołł. *SkarŻyw* 855.

Szereg: »nieoszácowany i przeniądroszy«: *SkarŻyw* 855 *cf Wyrażenie.*]

2. *Od znac. ‘wysoko ceniony, ważny, wielkiej doniosłości [o wartości niewymiernej, abstrakcyjnej]’ (22) :* Boć zápłátá nieućciwey niewiáłthy/ ledwie ftoi zá ieden chleb: álec niewiáłthá/ prze drogá [!] [pretiosam] dułłę mężowę imuie. *Leop Prov* 6/26.

a. *O umęczonym Chrystusie i Eucharystii (21) :* *MurzNT* A4; Owdzie [Chrystus] nas obiecuie wierne fwoie omyć á ochędożyć/ nie liedá czym/ ále oná przeniądrosłłzá krwią fwoią *RejAp* 9v; *RejPos* 88, 210v [2 r.]; *RejPosWiecz*² 95v; Tym przeniądrosłłzym drzewem Chryftus Bog náłz/ nienályfony brzuch piekielny przebił/ [...] wyrzawłzy krzyłz zedrgnęłá fię śmierć *SkarŻyw* 399; We Czwartek/ przeniądrosłłzy Sákráment ciáłá y krwiie połtánowił *LatHar* 356, 24, 55, 99, 144, 267, 301; Zá mięło bydlęce dáł nam przeniądrosłłze ciáło fwe. *SkarKaz* 157b, 383b, 552b; [Ekonom M; Bo ta cześć zapłácenia za grzechy/ gorłkiei mece/ y przelaniu przedrogiie krwiie wśmierzyćiela náłłego Iefu Chriřtułá tylko przysłucha *UstKościel* 121; *BzowRóz* 53, 57].

W połączeniu szeregowym (1): gdzye mu też on nędzny człowiek [tj. grzesznik] ma ofiárowác drzewo Cedrowe/ to ielt/ ono drzewo okrutne/ ná ktorim fie sítáło zbáwienie iego: á ktemu on fznur czyrwonny ktorym był zwiázan á kthory był wfárbowan fwięta á fláchetná á przeniądrosłłzá krwią iego/ to ielt/ niewinná á okrutná mękę iego. *RejPos* 103v.

W charakterystycznych połączeniach: przeniądrosze(-a, -y) ciało, drzewo [= krzyż święty], krew (14), obdarzenie [= zbawienie], ofiara mszej świętej, sakrament (ciała i krwi) (2).

Wyrażenia: »chleb przeniądroszy« = *Eucharystia* (1): Ten chleb nie ielt infzy iedno on przeniądrosłłzy to ielt ciáło y krew Páná y Bogá náłłzego Iezułá *SkarJedn* A2v.

[»świętość przedroga« = *Eucharystia*: Tym ma być niebełpieczność zbawienia dułz ich/ oznaimiona/ że tę świętość przedrogá/ takowem niechrześciańłkiem obyczaiem/ łobie na zatracenie przyimá *UstKościel* 115.]

Szeregi: »najdroższy, przenedroższy« (1): Ráczylz ty nas łam náwiedzić/ á fercá náfze poćiefzyć/ twym naydroższym zwiáftowániam/ przenedroższym obdárzeniem/ w Duchu obnowieniem. *ArtKanc Cv*.

»święty (naświęty), (i) przenedroższy ([przedrogi])« (1): *RejPos* 86v *margin*; [nie dla onych vczynekow/ ale dla wiary/ pan Chrifthus ye do przybytkow wiecznych przyimuie/ ktore iem nie szrebrem ani złotem/ ale śwą święthą Krwią przedrogą/ zakupył. *UstKościel* 45, 129]. [*Ponadto w połączeniu szeregowym 1 r.*]

ZCh